بخشی از احادیث در باب

فضیلت رمضان

تهیه شده در:

رسانه اعلام توحید

رسانه اعلام توحید

بخشی از احادیث در باب

فضیلت رمضان

آماده کردن: رسانه اعلام توحید

دسته بندی: رمضان

نوبت انتشار: اول (دیجیتال)

تاریخ انتشار: ۲۴ اسفند ۱۴۰۲ – ۴ رمضان ۱۴۴۵

منبع: http://archive.org/details/@resane_ealaam_towhid

رسانه اعلام توحید

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

إنّ الْحَمْدَ للهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ، وَنَعُوذُ بِاللهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ اللهُ فَلاَ مُضِلّ لَه، وَمَنْ يُضْلِلْ فَلاَ هَادِىَ لَهُ، وَأشْهَدُ أنْ لاَ إلَهَ إلاّ اللهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ، وَأشْهَدُ أنّ مُحَمّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

{يَا أَيُّهَا الّذِينَ آمَنُوا اتّقُوا اللّهَ حَقّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنّ إِلّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ}

(آل عمران:١٠٢)

{يَا أَيُّهَا النّاسُ اتّقُوا رَبّكُمُ الّذِى خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتّقُوا اللّهَ الّذِى تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنّ اللّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا} (النساء:١) {يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللهَ وَقُولُوا قَوْلاً سَدِيداً ❋ يُصْلِحْ لَكُمْ أعْمَالَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِعِ اللهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا} (الأحزاب: ٧٠، ٧١)

أمّا بَعْدُ...

فَإِنّ خَيْرَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللهِ، وَخَيْرَ الْهَدْىِ هَدْىُ مُحَمّدٍ صلى الله عليه وآله وسلم، وَشَرّ الأُمُورِ مُحْدَثَاتُهَا، وَكُلّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ، وَكُلّ بِدْعَةٍ ضَلاَلَةٌ، وَكُلّ ضَلاَلَةٍ فِى النّارِ.

پیش گفتار:

الله جل جلاله باری دیگر بر ما منت نهاد و ماه مبارک رمضان را به ما رساند؛ در ماههای قبل دچار هر گناه و معصیتی که شده‌ایم بیایید اینبار نیز خالصانه از الله طلب مغفرت کنیم که الله گناهانمان را بیامرزد اما به گونه ای که بنده‌ی الله باشیم نه بنده‌ی رمضان(العیاذ بالله)؛ عباداتی را که در رمضان انجام می‌دهیم فقط مختص این ماه نباشد و در روزهای آینده نیز بر همین منوال زندگیمان را پر از ایمان و تقوا کنیم..

بر این شدیم که مجموعه ای از احادیث در باب رمضان و اعتکاف و... را جمع آوری کنیم تا خواهران و برادرانمان بهترین استفاده را از آن ببرند که إن شاءالله سنت ها را در خود پیاده کنیم.

خواهران و برادرانمان(مجاهدین، مهاجرین. اسراء، مناصرین و موحدین عزیزمان در سر تا سر زمین) را در این ماه مبارک از دعای خیر خود بی نسیب نگردانیم.

اللهم أرنا الحق حقاً وارزقنا اتباعه وأرنا الباطل باطلاً وارزقنا اجتناب و صَلَّى الله تَعَالی علی خَیرِ خلقِهِ مُحَمَّدٍ و آلهِ وصحبهِ أجمَعینَ.

فرا رسیدن ماه رمضان

عَنْ أَبِی هُرَیْرَةَ: أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «إِذَا جَاءَ رَمَضَانُ فُتِّحَتْ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ، وَغُلِّقَتْ أَبْوَابُ النَّارِ، وَصُفِّدَتْ الشَّیَاطِینُ». (مسلم)

از ابوهریره (رضی الله عنه) روایت است که رسول الله ﷺ فرمود: «وقتی ماه رمضان فرا می‌رسد درهای بهشت گشوده می‌شوند درهای دوزخ، بسته می‌گردد و شیاطین به زنجیر کشیده می‌شوند».

سحری خوردن برای روزه

عَنْ انس (رضی الله عنه) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلی الله علیه و سلم): «تَسَحَّرُوا فَإِنَّ فِی السُّحُورِ بَرَکَةً». (مسلم)

انس بن مالک (رضی الله عنه) می‌گوید: نبی اکرم (صلی الله علیه و سلم) فرمود: «سحری بخورید؛ زیرا در خوردن سحری، خیر و برکت نهفته است.»

تأخیر کردن سحری

عَنْ زَیْدِ بْنِ ثَابِتٍ (رضی الله عنه) قَالَ: تَسَحَّرْنَا مَعَ رسول الله ﷺ ثُمَّ قُمْنَا إِلَى الصَّلاَةِ، قُلْتُ: كَمْ كَانَ قَدْرُ مَا بَيْنَهُمَا؟ قَالَ: خَمْسِينَ آيَةً. (مسلم)

انس (رضی الله عنه) روایت می‌کند که زید بن ثابت (رضی الله عنه) فرمود: ما با رسول الله ﷺ سحری خوردیم سپس، برای اقامه‌ی نماز صبح برخاستیم؛ انس (رضی الله عنه) می‌گوید: پرسیدم: بین خوردن سحری و نماز صبح، چقدر فاصله وجود داشت؟ زید بن ثابت جواب داد: به اندازه‌ی تلاوت پنجاه آیه.

کیفیت فجری که باعث حُرمت خوردن روزه دار می‌گردد

عَنْ سَمُرَةَ بْنِ جُنْدُبٍ (رضی الله عنه) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلی الله علیه و سلم): «لاَ يَغُرَّنَّكُمْ مِنْ سَحُورِكُمْ أَذَانُ بِلاَلٍ، وَلاَ بَيَاضُ الأُفُقِ الْمُسْتَطِيلُ هَكَذَا، حَتَّى يَسْتَطِيرَ هَكَذَا». وَحَكَاهُ حَمَّادٌ بِيَدَيْهِ قَالَ: يَعْنِى مُعْتَرِضًا. (مسلم)

سمره بن جندب (رضی الله عنه) می‌گوید: رسول الله ﷺ فرمود: «مواظب باشید درباره‌ی سحری خوردن، اذان بلال و سفیدی آسمان که اینگونه (عمودی) است شما را فریب ندهد تا آن هنگامی

که سفیدی اینگونه (افقی) گسترش یابد.» و حماد، گسترش سفیدی بطور افقی را با دست‌هایش، نشان داد.

درباره‌ی روزه داری که بطور فراموشی بخورد یا بنوشد

عَنْ أَبِی هُرَیْرَةَ (رضی الله عنه) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلی الله علیه و سلم): «مَنْ نَسِیَ وَهُوَ صَائِمٌ، فَأَكَلَ أَوْ شَرِبَ، فَلْيُتِمَّ صَوْمَهُ، فَإِنَّمَا أَطْعَمَهُ اللَّهُ وَسَقَاه.» (مسلم)

ابوهریره (رضی الله عنه) می‌گوید: رسول الله ﷺ فرمود: «اگر کسی روزه بود و در حال فراموشی، چیزی خورد و یا نوشید، روزه‌اش را کامل کند؛ زیرا الله به او آب و غذا داده است.»

کفاره‌ی کسی‌که در ماه رمضان با همسرش همبستری کند

عَنْ أَبِی هُرَیْرَةَ (رضی الله عنه) قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِیِّ ﷺ فَقَالَ: هَلَكْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ، قَالَ: «وَمَا أَهْلَكَكَ»؟ قَالَ: وَقَعْتُ عَلَى امْرَأَتِی فِی رَمَضَانَ، قَالَ: «هَلْ تَجِدُ مَا تُعْتِقُ رَقَبَةً»؟ قَالَ: لاَ، قَالَ: «فَهَلْ تَسْتَطِيعُ أَنْ تَصُومَ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ»؟ قَالَ: لاَ، قَالَ: «فَهَلْ تَجِدُ مَا تُطْعِمُ سِتِّينَ مِسْكِينًا»؟ قَالَ: لاَ، قَالَ: «ثُمَّ جَلَس، فَأُتِیَ

النَّبِيُّ ﷺ بِعَرَقٍ فِيهِ تَمْرٌ، فَقَالَ: «تَصَدَّقْ بِهَذَا». قَالَ: أَفْقَرَ مِنَّا؟ فَمَا بَيْنَ لاَبَتَيْهَا أَهْلُ بَيْتٍ أَحْوَجُ إِلَيْهِ مِنَّا، فَضَحِكَ النَّبِيُّ ﷺ حَتَّى بَدَتْ أَنْيَابُه، ثُمَّ قَالَ: «اذْهَبْ فَأَطْعِمْهُ أَهْلَكَ». (مسلم)

ابوهریره (رضی الله عنه) می‌گوید: مردی نزد رسول الله ﷺ آمد و گفت: یا رسول الله! من هلاک شدم. رسول الله ﷺ فرمود: «چه چیزی تو را هلاک کرده است؟» گفت: ماه رمضان (در حال روزه) با همسرم همبستری کردم.

رسول الله ﷺ فرمود: «آیا غلامی داری که او را آزاد کنی؟» گفت: خیر. رسول الله ﷺ فرمود: «می‌توانی دو ماه متوالی، روزه بگیری؟» گفت: خیر. رسول الله ﷺ فرمود: «می‌توانی شصت مسکین را خوراک بدهی؟» گفت: خیر.

راوی می‌گوید: سپس آن مرد همانجا نشست؛ در آن اثنا، کیسه‌ای پر از خرما نزد رسول الله ﷺ آوردند پیامبر اکرم ﷺ فرمود: «این خرماها را صدقه کن.»

آن شخص، گفت: آیا فقیرتر از ما هم وجود دارد؟ سوگند به الله، در میان این دو سنگلاخ مدینه، هیچ خانه‌ای نیازمندتر از خانه‌ی من نیست. رسول الله ﷺ با شنیدن این سخن، خندید به گونه‌ای که دندانهای (مبارکش) ظاهر شد. سپس، فرمود: «برو، خرماها را به خانواده‌ات بده.»

حکم روزه داری که همسرش را می‌بوسد

عَنْ عَائِشَةَ (رضی الله عنها) قَالَتْ: كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يُقَبِّلُ وَهُوَ صَائِمٌ، وَيُبَاشِرُ وَهُوَ صَائِمٌ، وَلَكِنَّهُ أَمْلَكُكُمْ لِإِرْبِهِ. (مسلم)

از عایشه (رضی الله عنها) روایت است که رسول الله ﷺ در حالت روزه، همسرانش را در آغوش می‌گرفت و می‌بوسید ولی پیامبر اکرم ﷺ بهتر از همه‌ی شما می‌توانست غرایز خویش را کنترل نماید.

هنگامی‌که شب فرا رسید و خورشید غروب کرد روزه دار افطارنماید.

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِی أَوْفَی (رضی الله عنه) قَالَ: كُنَّا مَعَ رسول الله ﷺ فِی سَفَرٍ فِی شَهْرِ رَمَضَانَ، فَلَمَّا غَابَتْ الشَّمْسُ قَالَ: «يَا فُلَانُ انْزِلْ فَاجْدَحْ لَنَا»، قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ إِنَّ عَلَيْكَ نَهَارًا، قَالَ: «انْزِلْ فَاجْدَحْ لَنَا.» قَالَ: فَنَزَلَ فَجَدَحَ، فَأَتَاهُ بِهِ، فَشَرِبَ النَّبِیُّ ﷺ، ثُمَّ قَالَ بِيَدِهِ: «إِذَا غَابَتْ الشَّمْسُ مِنْ هَهُنَا، وَجَاءَ اللَّيْلُ مِنْ هَا هُنَا، فَقَدْ أَفْطَرَ الصَّائِمِ.» (مسلم)

عبدالله بن ابی اوفی (رضی الله عنه) می‌گوید: در یکی از سفرها در ماه مبارک رمضان، همراه رسول الله ﷺ بودیم هنگامی‌که آفتاب غروب کرد، پیامبر اکرم ﷺ خطاب به یکی از همراهان، فرمود: «ای فلانی! پیاده شو (و از آرد جو) شربتی برای ما تهیه کن.» آن

شخص، گفت: یا رسول الله! آفتاب هنوز غروب نکرده است. پیامبر اکرم ﷺ دوباره فرمود: «پیاده شو و برای ما شربت درست کن.» آن شخص، پیاده شد و شربت درست کرد و خدمت رسول اکرم ﷺ آورد؛ رسول الله ﷺ آن را نوشید سپس با دستش، اشاره نمود و فرمود: «هرگاه، خورشید از اینجا پنهان گردید و سیاهی شب از این قسمت، آشکار شد، بدانید که وقت افطار فرا رسیده است.»

تعجیل در افطار

- عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ (رضی الله عنه): أنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ قَالَ: «لاَ يَزَالُ النَّاسُ بِخَيْرٍ مَا عَجَّلُوا الْفِطْر.» (مسلم)

سهل ابن سعد (رضی الله عنه) می‌گوید: رسول الله ﷺ فرمود: «مردم تا زمانی در خیر، بسر می‌برند که در افطار نمودن، عجله کنند.» (یعنی بلا فاصله پس از غروب آفتاب، افطار نمایند.)

- عَنْ أبِى عَطِيَّةَ س قَالَ: دَخَلْتُ أنَا وَمَسْرُوقٌ عَلَى عَائِشَةَ (رضی الله عنها)، فَقَالَ لَهَا مَسْرُوقٌ: رَجُلاَنِ مِنْ أصْحَابِ محمد (صلی الله علیه و سلم)كِلاَهُمَا لاَ يَألُو عَنْ الْخَيْرِ، أحَدُهُمَا يُعَجِّلُ الْمَغْرِبَ وَالإِفْطَارَ، وَالآخَرُ يُؤَخِّرُ الْمَغرِبَ وَالإِفْطَار، فَقَالَتْ: مَنْ يُعَجِّلُ الْمَغرِبَ وَالإِفْطَارَ؟ قَالَ عَبْدُ اللَّهِ، فَقَالَتْ: هَكَذَا كَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَصْنَعُ. (مسلم)

ابو عطیه می‌گوید: من و مسروق به خانه‌ی عایشه (رضی الله عنها) رفتیم مسروق به او گفت: دو نفر از اصحاب رسول الله ﷺ هستند که هیچ کدام در انجام کارهای خیر، کوتاهی نمی‌کنند اما یکی از آنها زود نماز مغرب را می‌خواند و افطار می‌نماید و دیگری، نماز مغرب و افطار را به تأخیر می‌اندازد.

عایشه (رضی الله عنها) پرسید: چه کسی زود، نماز مغرب را می‌خواند و افطار می‌کند؟ راوی می‌گوید: گفتیم: عبدالله. عایشه (رضی الله عنه) فرمود: رسول الله ﷺ این‌گونه عمل می‌نمود. (تعجیل می‌کرد).

درباره‌ی روزه گرفتن و خوردن در سفر

• عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ (رضی الله عنه) قَالَ: سَافَرَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ فِی رَمَضَانَ فَصَامَ حَتَّى بَلَغَ عُسْفَانَ، ثُمَّ دَعَا بِإِنَاءٍ فِيهِ شَرَابٌ فَشَرِبَهُ نَهَارًا، لِيَرَاهُ النَّاسُ، ثُمَّ أَفْطَرَ حَتَّى دَخَلَ مَكَّةَ، قَالَ ابْنُ عَبَّاسٍ س: فَصَامَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَأَفْطَرَ، فَمَنْ شَاءَ صَامَ، وَمَنْ شَاءَ أَفْطَرَ. (مسلم)

ترجمه: ابن عباس (رضی الله عنه) می‌گوید: رسول الله ﷺ در ماه رمضان به مسافرت رفت و تا هنگامی که به عسفان رسید، روزه بود؛ سپس ظرف آبی خواست و در حالی که هنوز، روز بود آبها را خورد تا مردم او را ببینند سپس همچنان، روزه نگرفت تا اینکه وارد مکه شد؛ ابن

عباس (رضی الله عنه) می‌گوید: رسول اللهﷺ(در سفرها) گاهی،روزه می‌گرفت و گاهی، روزه نمی‌گرفت لذا مردم هم می‌توانند روزه بگیرند و هم می‌توانند روزه نگیرند.

- عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللَّهِ (رضی الله عنه) أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ ﷺ خَرَجَ عَامَ الْفَتْحِ إِلَى مَكَّةَ فِي رَمَضَانَ، فَصَامَ حَتَّى بَلَغَ كُرَاعَ الْغَمِيمِ، فَصَامَ النَّاسُ، ثُمَّ دَعَا بِقَدَحٍ مِنْ مَاءٍ فَرَفَعَهُ حَتَّى نَظَرَ النَّاسُ إِلَيْهِ، ثُمَّ شَرِبَ، فَقِيلَ لَهُ بَعْدَ ذَلِكَ: إِنَّ بَعْضَ النَّاسِ قَدْ صَامَ، فَقَالَ: «أُولَئِكَ الْعُصَاةُ، أُولَئِكَ الْعُصَاةُ.» (مسلم)

جابر بن عبدالله (رضی الله عنه) می‌گوید: رسول الله ﷺ سال فتح مکه در ماه مبارک رمضان، بسوی مکه حرکت کرد. رسول مکرّم ﷺ تا هنگام رسیدن به کُراع الغمیم روزه داشت و مردم نیز روزه بودند.

آنگاه پیامبر اکرم ﷺ لیوانی آب، طلب کرد و آنرا بلند نمود طوری که مردم دیدند و سپس آنرا نوشید بعد از آن، به رسول الله ﷺ گفتند: بعضی از مردم، همچنان روزه‌اند. فرمود: «آنان، نافرمان‌اند؛ آنان، نافرمان‌اند.»

روزه دار و غیر روزه دار (در سفر) سرزنش نمی‌شوند

عَنْ أَبِی سَعِیدٍ الْخُدْرِیِّ (رضی الله عنه) قَالَ: غَزَوْنَا مَعَ رسول الله ﷺ لِسِتَّ عَشْرَةَ مَضَتْ مِنْ رَمَضَانَ، فَمِنَّا مَنْ صَامَ وَمِنَّا مَنْ أَفْطَرَ، فَلَمْ يَعِبْ الصَّائِمُ عَلَى الْمُفْطِرِ، وَلاَ الْمُفْطِرُ عَلَى الصَّائِمِ. (مسلم)

ابو سعید خدری (رضی الله عنه) می‌گوید: شانزده روز از رمضان گذشته بود که همراه رسول الله ﷺ به جهاد رفتیم برخی از ما روزه داشتند و بعضی دیگر، روزه نبودند؛ روزه داران کسانی را که روزه نبودند، سرزنش نکردند همچنین کسانی که روزه نداشتند، روزه داران را سرزنش نکردند.

اجر کسی‌که در سفر، روزه نیست و کارها را انجام می‌دهد

عَنْ انس (رضی الله عنه) قَالَ: كُنَّا مَعَ النَّبِیِّ ﷺ فِی السَّفَرِ، فَمِنَّا الصَّائِمُ وَمِنَّا الْمُفْطِرُ، قَالَ: فَنَزَلْنَا مَنْزِلاً فِی يَوْمٍ حَارٍّ، أَكْثَرُنَا ظِلاًّ صَاحِبُ الْكِسَاءِ، وَمِنَّا مَنْ يَتَّقِی الشَّمْسَ بِيَدِهِ، قَالَ: فَسَقَطَ الصُّوَّامُ، وَقَامَ الْمُفْطِرُونَ، فَضَرَبُوا الأَبْنِيَةَ وَسَقَوْا الرِّكَابَ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلی الله علیه و سلم): «ذَهَبَ الْمُفْطِرُونَ الْيَوْمَ بِالأَجْرِ.» (مسلم)

انس (رضی الله عنه) می‌گوید: در یکی از سفرها، همراه نبی اکرم ﷺ بودیم بعضی

از ما روزه داشتند و بعضی دیگر، روزه نبودند؛ در یکی از روزهای گرم، در جایی، توقف کردیم؛ کسانی از بیشترین سایه برخوردار بودند که چادری همراه داشتند بعضی از ما هم سعی می‌کرد که با دستش جلوی گرمای خورشید را بگیرد.

راوی می‌گوید: روزه داران روی زمین افتادند و کسانی که روزه نبودند، برخاستند و خیمه‌ها را برپا کردند و شتران را آب دادند. رسول الله ﷺ فرمود: «امروز، تمام اجر را کسانی بردند که روزه نداشتند.»

روزه گرفتن و نگرفتن در سفر، اختیاری است

- عَنْ حَمْزَةَ بْنِ عَمْرٍو الأَسْلَمی (رضی الله عنه) أَنَّهُ قَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ أَجِدُ بِی قُوَّةً عَلَى الصِّيَامِ فِی السَّفَرِ، فَهَلْ عَلَىَّ جُنَاحٌ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلی الله علیه و سلم): «هِیَ رُخْصَةٌ مِنْ اللَّهِ، فَمَنْ أَخَذَ بِهَا فَحَسَنٌ وَمَنْ أَحَبَّ أَنْ يَصُومَ فَلاَ جُنَاحَ عَلَيْهِ.» (مسلم)

از حمزه بن عمرو اسلمی (رضی الله عنه) روایت است که گفت: یا رسول الله! من توانایی روزه گرفتن در سفر را دارم؛ اگر روزه بگیرم گناهکار می‌شوم؟ رسول الله ﷺ فرمود: «این (روزه نگرفتن) رخصتی (تخفیفی) از جانب الله متعال است؛ هر کس به آن، عمل کند، خوب است و هر کس، خواست که روزه بگیرد، گناهی بر او نیست.»

• عَنْ أَبِی الدَّرْدَاءِ (رضی الله عنه) قَالَ: خَرَجْنَا مَعَ رسول الله ﷺ فِی شَهْرِ رَمَضَانَ، فِی حَرٍّ شَدِيدٍ، حَتَّى إِنْ كَانَ أَحَدُنَا لَيَضَعُ يَدَهُ عَلَى رَأْسِهِ مِنْ شِدَّةِ الْحَرِّ، وَمَا فِينَا صَائِمٌ، إِلاَّ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ وَعَبْدُ اللَّهِ بْنُ رَوَاحَةَ. (مسلم)

ابو درداء (رضی الله عنه) می‌گوید: ماه رمضان بود و هوا بسیار گرم که همراه رسول الله ﷺ به سفر رفتیم مردم از شدت گرما، دست‌های خود را روی سرشان می‌گذاشتند و از میان ما کسی غیر از رسول الله ﷺ و عبدالله بن رواحه، روزه نبود.

قضا آوردن روزه‌ی رمضان در ماه شعبان

عَنْ أَبِی سَلَمَةَ قَالَ: سَمِعْتُ عَائِشَةَ (رضی الله عنها) تَقُولُ: كَانَ يَكُونُ عَلَىَّ الصَّوْمُ مِنْ رَمَضَانَ، فَمَا أَسْتَطِيعُ أَنْ أَقْضِيَهُ إِلاَّ فِی شَعْبَانَ، الشُّغْلُ مِنْ رَسُولِ اللَّهِ (صلى الله عليه و سلم)، أَوْ بِرَسُولِ اللَّهِ ﷺ. (مسلم)

ابو سلمه (رضی الله عنه) می‌گوید: شنیدم که عایشه (رضی الله عنها) می‌گفت: روزه از ماه مبارک رمضان بر من واجب بود و من بخاطر مشغولیت با رسول الله ﷺ نمی‌توانستم قضای آنرا بجای آورم مگر در شعبان.

قضا آوردن روزه از طرف میت

• عَنْ عَائِشَةَ (رضی الله عنها) أنَّ رَسُولَ اللّهِ ﷺ قَالَ: «مَنْ مَاتَ وَعَلَيْهِ صِيَامٌ صَامَ عَنْهُ وَلِيُّهُ.» (مسلم)

از عایشه (رضی الله عنها) روایت است که رسول الله ﷺ فرمود: «هرکس، بمیرد و روزه‌ای بر ذمه‌اش باقی مانده باشد وَلی وی به نیابت از او روزه بگیرد.»

• عن بُرَيْدَةَ (رضی الله عنه) قَالَ: بَيْنَا أنَا جَالِسٌ عِنْدَ رسول الله ﷺ إِذْ أتَتْهُ امْرَأةٌ فَقَالَتْ: إِنِّی تَصَدَّقْتُ عَلَى أُمیبِجَارِيَةٍ، وَإِنَّها مَاتَتْ، قَالَ: فَقَالَ: «وَجَبَ أجْرُک، وَرَدَّهَا عَلَيْکِ الْمِيرَاثُ.» قَالَتْ: يَا رَسُولَ اللّهِ إِنَّهُ كَانَ عَلَيْهَا صَوْمُ شَهْرٍ أفَأصُومُ عَنْهَا؟ قَالَ: «صُومیعَنْهَا.» قَالَتْ: إِنَّهَا لَمْ تَحُجَّ قَطُّ، أفَأحُجُّ عَنْهَا؟ قَالَ: «حُجِّی عَنْهَا.» (مسلم)

بریده (رضی الله عنه) می‌گوید: روزی نزد رسول الله ﷺ نشسته بودم که زنی نزد ایشان آمد و گفت: من کنیزی به مادرم، صدقه دادم و او (مادرم) فوت نمود. رسول الله ﷺ فرمود: «پاداش‌ات به تو رسیده و او (کنیز) را قانون میراث به تو برگردانده است.» آن زن، عرض کرد: یا رسول الله! روزه‌ی یک ماه به عهده‌ی او(مادرم) بود؛ آیا من از طرف او روزه بگیرم؟ فرمود: «از طرف او روزه بگیر.» آن زن گفت: او هرگز حج ننموده است؛ آیا من به نیابت از او حج نمایم؟

فرمود: «به نیابت از او، حج کن.»

روزه گرفتن و روزه نگرفتن در سایر ماه‌ها

عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ شَقِيقٍ قَالَ قُلْتُ لِعَائِشَةَ (رضی الله عنه): أَكَانَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ يَصُومُ شَهْرًا كُلَّهُ؟ قَالَتْ: مَا عَلِمْتُهُ صَامَ شَهْرًا كُلَّهُ إِلاَّ رَمَضَانَ، وَلاَ أَفْطَرَهُ كُلَّهُ حَتَّى يَصُومَ مِنْهُ حَتَّى مَضَى لِسَبِيلِهِ . (مسلم)

عبد الله بن شفیق می‌گوید: به عایشه (رضی الله عنه) گفتم: آیا اتفاق می‌افتاد که رسول الله ﷺ یک ماه را به طور کامل، روزه بگیرد؟ گفت: تا جایی که من سراغ دارم فقط ماه رمضان را به طور کامل روزه می‌گرفت البته تا هنگامی که دنیا را وداع نمود هیچ گاه اتفاق نیفتاد که در یک ماه، اصلا روزه نگیرد. (بلکه حتما بخشی از آن را روزه می‌گرفت).

فضیلت روزه گرفتن در راه الله (جهاد)

عَنْ أَبِی سَعِيدٍ الْخُدْرِیِّ (رضی الله عنه) قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلی الله علیه و سلم): «مَا مِنْ عَبْدٍ يَصُومُ يَوْمًا فِی سَبِيلِ اللَّهِ، إِلاَّ بَاعَدَ اللَّهُ بِذَلِکَ الْيَوْمِ وَجْهَهُ عَنْ النَّارِ سَبْعِينَ خَرِيفًا.» (مسلم)

ابو سعید خدری (رضی الله عنه) می‌گوید: رسول الله ﷺ فرمود: «هر بنده‌ای که یک روز در راه الله (جهاد) روزه بگیرد الله متعال، چهره‌اش را به مسافت هفتاد سال، از دوزخ، دور می‌نماید.» (بعضی از علما

گفته‌اند: «فی سبیل الله» به معنای این است که برای خشنودی الله روزه بگیرد.)

رَیّان، دروازه ای از بهشت است که مخصوص روزه داران می‌باشد

• عَنْ سَهْلٍ رَضِیَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِیِّ ﷺ قَالَ: «إِنَّ فِی الْجَنَّةِ بَابًا يُقَالُ لَهُ: الرَّيَّانُ، يَدْخُلُ مِنْهُ الصَّائِمُونَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لا يَدْخُلُ مِنْهُ أحَدٌ غَيرُهُمْ يُقَالُ: أَيْنَ الصَّائِمُونَ؟ فَيَقُومُونَ لا يَدْخُلُ مِنْهُ أحَدٌ غَيْرُهُمْ، فَإِذَا دَخَلُوا أُغْلِقَ فَلَمْ يَدْخُلْ مِنْهُ أحَدٌ.»

از سهل رَضِیَ اَللهُ عَنْهُ روایت است که نبی اکرم ﷺ فرمود: «بهشت، دروازه‌ای دارد که به آن، ریان می‌گویند. روز قیامت، فقط روزه داران از آن دروازه، وارد(بهشت) می‌شوند و غیر از آنها کسی دیگر از آن، وارد نمی‌شود؛ (روز قیامت) ندا داده می‌شود که کجایند روزه داران؟ پس آنها بر می‌خیزند و غیر از آنها کسی دیگر، وارد نمی‌شود؛ پس از اینکه روزه داران وارد می‌شوند، آن در، بسته می‌شود و هیچ کس دیگری از آن، وارد نمی‌شود.»

• عَنْ أَبِی هُرَيْرَةَ رَضِیَ اَللهُ عنه أنَّ رسول الله ﷺ قَالَ: «مَنْ أنْفقَ زَوْجَيْنِ فِی سَبِيلِ اللَّهِ نُودِیَ مِنْ أَبْوَابِ الْجَنَّةِ: يَا عَبْدَ اللَّهِ، هَذَا خَيْرٌ، فَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الصَّلَاةِ دُعِیَ مِنْ بَابِ الصَّلاةِ، وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الْجِهَادِ دُعِیَ مِنْ بَابِ

الْجِهَادِ، وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الصِّيَامِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الرَّيَّانِ، وَمَنْ كَانَ مِنْ أَهْلِ الصَّدَقَةِ دُعِيَ مِنْ بَابِ الصَّدَقَةِ» فَقَالَ أَبُو بَكْرٍ رَضِيَ اَللهُ عَنهُ : بِأَبِي أَنْتَ وَأُمِّي يَا رَسُولَ اللَّهِ، مَا عَلَى مَنْ دُعِيَ مِنْ تِلْكَ الأَبْوَابِ مِنْ ضَرُورَةٍ فَهَلْ يُدْعَى أَحَدٌ مِنْ تِلْكَ الأَبْوَابِ كُلِّهَا؟ قَالَ: «نَعَمْ وَأَرْجُو أَنْ تَكُونَ مِنْهُم.» (بخاری)

از ابوهریره رَضِیَ اَللهُ عَنه روایت است که رسول الله ﷺ فرمود: «هرکس، دو نوع انفاق در راه الله نماید، از دروازه‌های بهشت ندا داده می‌شود: ای بنده ی الله ! این است نتیجه کار خیر. پس هر کسی که اهل نماز بوده، او را از دروازه نماز، و هر کس اهل جهاد بوده او را از دروازه جهاد، و کسی که اهل روزه بوده، او را از دروازه رَیان و کسی که اهل صدقه بوده، او را از دروازه صدقه، صدا می‌زنند. ابوبکر رَضِیَ اَللهُ عنه گفت: ای رسول الله! پدر و مادرم فدایت باد(اگر چه) کسی که از یک دروازه، صدا زده شود، نیازی ندارد (که از دروازه‌های دیگر او را صدا بزنند) ولی آیا چنین فردی وجود دارد که او را از همه درها صدا بزنند؟

فرمود: «آری، امیدوارم که تو نیز یکی از آنها باشی.»

- عَنْ أَبِی هُرَیْرَةَ رَضِیَ اَللهُ عَنه أَنَّ رسول الله ﷺ قَالَ: «إِذَا جَاءَ رَمَضَانُ فُتِحَتْ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ» وفی روایة عنه قال: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ : «إِذَا دَخَلَ شَهْرُ رَمَضَانَ فُتِّحَتْ أَبْوَابُ السَّمَاءِ وَغُلِّقَتْ أَبْوَابُ جَهَنَّمَ وَسُلْسِلَتِ الشَّيَاطِينُ.» (بخاری)

از ابوهریره رَضِیَ اَللهُ عَنه روایت است که رسول الله ﷺ فرمود: «وقتی ماه رمضان فرا می‌رسد، درهای بهشت گشوده می‌شوند.» و در روایتی دیگر، ابوهریره رَضِیَ اَللهُ عَنْهُ می‌گوید: رسول اکرم ﷺ فرمود: «وقتی ماه رمضان از راه می‌رسد، درهای آسمان، گشوده می‌شوند و درهای دوزخ، بسته می‌گردد و شیاطین به زنجیر کشیده می‌شوند.»

آیا روزه دار در جواب کسی که به او دشنام می‌دهد، بگوید: من روزه هستم؟

و عنه رَضِیَ اَللهُ عنهُ الحدیث المتقدم: «کُلُّ عَمَلِ ابْنِ آدَمَ لَهُ إِلاَّ الصِّیَامَ فَإِنَّهُ لِی وَ أَنَا أَجْزِی بِهِ» وقال فی آخره: «لِلصَّائِمِ فَرْحَتَانِ یَفْرَحُهُمَا إِذَا أَفْطَرَ فَرِحَ وَإِذَا لَقِیَ رَبَّهُ فَرِحَ بِصَوْمِهِ.» (بخاری)

حدیث ابوهریره رَضِیَ اَللهُ عنه قبلاً بیان گردید که (الله می‌فرماید): هر عملی که فرزند آدم انجام دهد، برای خودش می‌باشد، جز روزه که مخصوص من است. و من خودم پاداش آنرا خواهم داد.» و در پایان حدیث، پیامبر اکرم ﷺ فرمود: «روزه دار، دو بار خوشحال می‌شود؛ یکی، هنگامی که افطار می‌کند و دیگری، زمانی که با پروردگارش ملاقات می‌نماید از روزه‌اش شادمان می‌شود.»

حجامت کردن و یا استفراغ نمودن روزه دار

عَنِ ابن عباس رَضِیَ اَللّهُ عَنْهُمَا أنَّ النَّبِیَّ ﷺ احْتَجَمَ وَهُوَ مُحْرِمٌ وَاحْتَجَمَ وَهُوَ صَائِمٌ.(بخاری)

عبد الله بن عباس رَضِیَ اَللّهُ عَنْهُمَا می‌گوید: رسول الله ﷺ در حال احرام و همچنین زمانی که روزه بود، حجامت نمود.

اگر کسی در رمضان افطار کند سپس، مشخص شود که آفتاب، غروب نکرده است

عَنْ أسْمَاءَ بِنْتِ أبِی بَکْرٍ الصِّدِّیقِ رَضِیَ اَللّهُ عَنهُمَا قَالَتْ: أفْطَرْنَا عَلَی عَهْدِ النَّبِیِّ ﷺ یَوْمَ غَیْمٍ ثُمَّ طَلَعَتِ الشَّمْسُ. (بخاری)

اسماء دختر ابوبکر رَضِیَ اَللّهُ عنهما می‌گوید: روزی ابری، در زمان رسول الله ﷺ افطار کردیم سپس، آفتاب از پشت ابرها آشکار شد.(در چنین صورتی، نزد جمهور علماء، قضاء روزه واجب می‌شود.)

روزه کودکان

عَنِ الرُّبَيِّعِ بِنْتِ مُعَوِّذٍ قَالَتْ: أَرْسَلَ النَّبِيُّ ﷺ غَدَاةَ عَاشُورَاءَ إِلَى قُرَى الأَنْصَارِ: «مَنْ أَصْبَحَ مُفْطِرًا فَلْيُتِمَّ بَقِيَّةَ يَوْمِهِ وَمَنْ أَصْبَحَ صَائِمًا فَلْيَصُمْ» قَالَتْ: فَكُنَّا نَصُومُهُ بَعْدُ وَنُصَوِّمُ صِبْيَانَنَا وَنَجْعَلُ لَهُمُ اللُّعْبَةَ مِنَ الْعِهْنِ فَإِذَا بَكَى أَحَدُهُمْ عَلَى الطَّعَامِ أَعْطَيْنَاهُ ذَاكَ حَتَّى يَكُونَ عِنْدَ الإِفْطَارِ. (بخاری)

ربیع دختر معوذ رَضِيَ اَللهُ عَنه می‌گوید: رسول الله ﷺ صبح روز عاشورا به روستاها و محله‌های انصار، قاصد فرستاد تا اعلام کنند که: «هرکس از صبح، روزه نگرفته است باقی مانده روز را روزه بگیرد و هرکس، روزه بوده است روزه‌اش را ادامه دهد.» ربیع بنت معوذ می‌گوید: بعد از آن، ما روز عاشورا را روزه می‌گرفتیم و فرزندان خرد سال خود را نیز وادار به روزه گرفتن می‌کردیم و برای آنها عروسکهای پشمی می‌ساختیم و هر وقت یکی از آنها برای غذا گریه می‌کرد او را با آن عروسک، سرگرم می‌کردیم تا اینکه زمان افطار، فرا می‌رسید.»

پاداش روزه

عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ (رضی الله عنه) أَنَّ رَسُولَ اللَّهِ (صلی الله علیه و سلم) قَالَ: «الصِّيَامُ جُنَّةٌ فَلَا يَرْفُثْ وَلَا يَجْهَلْ وَإِنِ امْرُؤٌ قَاتَلَهُ أَوْ شَاتَمَهُ فَلْيَقُلْ: إِنِّي صَائِمٌ مَرَّتَيْنِ، وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَخُلُوفُ فَمِ الصَّائِمِ أَطْيَبُ عِنْدَ اللَّهِ تَعَالَى

مِنْ رِيحِ الْمِسْکِ، يَتْرُکُ طَعَامَهُ وَشَرَابَهُ وَشَهْوَتَهُ مِنْ أَجْلِی الصِّيَامُ لِی وَأَنَا أَجْزِی بِهِ وَالْحَسَنَةُ بِعَشْرِ أَمْثَالِهَا.» (بخاری)

از ابوهریره (رضی الله عنه) روایت است که رسول الله (صلی الله علیه و سلم) فرمود: «روزه، سپری (در برابر آتش دورخ) است. روزه دار نباید ناسزا بگوید و عمل جاهلانه انجام دهد. اگر کسی با او درگیر شود و یا به وی ناسزا گوید، در جوابش بگوید: من روزه هستم، من روزه هستم. و افزود: سوگند به ذاتی که جانم در دست اوست، بوی دهان روزه دار، نزد الله از بوی مُشک، خوشبو تر است. (الله می‌فرماید): روزه دار، خوردن، آشامیدن و ارضای تمایلات جنسی را بخاطر من، ترک می کند. روزه از آنِ من است و خود من پاداش آنرا می‌دهم و هر نیکی، ده برابر پاداش دارد.»

زمان شب قدر

- عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِی اللَّه عَنْهمَا أَنَّ رِجَالاً مِنْ أَصْحَابِ النَّبِیِّ (صلی الله علیه و سلم) أُرُوا لَيْلَةَ الْقَدْرِ فِی الْمَنَامِ فِی السَّبْعِ الأَوَاخِرِ فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلی الله علیه و سلم): «أَرَى رُؤْيَاكُمْ قَدْ تَوَاطَأَتْ فِی السَّبْعِ الأَوَاخِرِ فَمَنْ كَانَ مُتَحَرِّيهَا فَلْيَتَحَرَّهَا فِی السَّبْعِ الأَوَاخِرِ.» (بخاری)

عبد الله بن عمر رضی الله عنهما روایت می‌کند که: چند تن از اصحاب پیامبر (صلی الله علیه و سلم) خواب دیدند که شب قدر، در هفت شب آخر رمضان است؛ رسول الله (صلی الله علیه و سلم) فرمود: «می‌بینم که خوابهای شما در باب اینکه شب قدر در هفت شب آخر رمضان می باشد، موافق یکدیگر است پس کسی که در صدد یافتن شب قدر می‌باشد آنرا در هفت شب آخر رمضان، جستجو نماید.»

• عَنْ أَبِی سَعِیدٍ (رضی الله عنه) قَالَ: اعْتَكَفْنَا مَعَ النَّبِیِّ (صلی الله علیه و سلم) الْعَشْرَ الأَوْسَطَ مِنْ رَمَضَانَ فَخَرَجَ صَبِيحَةَ عِشْرِينَ فَخَطَبَنَا وَقَالَ: «إِنِّی أُرِيتُ لَيْلَةَ الْقَدْرِ ثُمَّ أُنْسِيتُهَا أَوْ نُسِّيتُهَا فَالْتَمِسُوهَا فِی الْعَشْرِ الأَوَاخِرِ فِی الْوَتْرِ، وَإِنِّی رَأَيْتُ أَنِّی أَسْجُدُ فِی مَاءٍ وَطِينٍ فَمَنْ كَانَ اعْتَكَفَ مَعَ رَسُولِ اللَّهِ (صلی الله علیه و سلم) فَلْيَرْجِعْ». فَرَجَعْنَا وَمَا نَرَى فِی السَّمَاءِ قَزَعَةً فَجَاءَتْ سَحَابَةٌ فَمَطَرَتْ حَتَّى سَالَ سَقْفُ الْمَسْجِدِ وَكَانَ مِنْ جَرِيدِ النَّخْلِ وَأُقِيمَتِ الصَّلاَةُ فَرَأَيْتُ رَسُولَ اللَّهِ (صلی الله علیه و سلم) يَسْجُدُ فِی الْمَاءِ وَالطِّينِ حَتَّى رَأَيْتُ أَثَرَ الطِّينِ فِی جَبْهَتِهِ. (بخاری)

ابوسعید خدری (رضی الله عنه) می‌گوید: در دهه دوم رمضان با رسول الله (صلی الله علیه و سلم) به اعتکاف نشستیم. پیامبر (صلی الله علیه و سلم) صبح روز بیستم، بیرون آمد و به ایراد سخن پرداخت و فرمود: «شب

قدر، در خواب برایم مشخص شد ولی من آنرا فراموش کردم و یا آنرا از یادم بردند. پس آنرا در شبهای فرد دهه آخر، جستجو نمایید و همچنین، در خواب دیدم که میان آب و گل، سجده می‌کنم. هر کس با من معتکف بوده است به خانه اش برگردد.»

راوی می‌گوید: وقتی به خانه برگشتیم، هیچ پاره ابری در آسمان ندیدیم. اما دیری نگذشت که ابری آمد و باران تندی، باریدن گرفت و آب از سقف مسجد که از شاخه نخل ساخته شده بود، سرازیر شد. وقتی که نماز اقامه شد دیدم که رسول الله (صلی الله علیه و سلم) میان آب و گل، سجده می‌کند و اثر گل را بر پیشانی (مبارکش) مشاهده نمودم.

- عَنِ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِی اللَّه عَنْهمَا: أنَّ النَّبِیَّ (صلی الله علیه و سلم) قَالَ: «الْتَمِسُوهَا فِی الْعَشْرِ الأوَاخِرِ مِنْ رَمَضَانَ لَیْلَةَ الْقَدْرِ فِی تَاسِعَةٍ تَبْقَی فِی سَابِعَةٍ تَبقی فِی خَامِسَةٍ تَبْقَی.» (بخاری)

عبد الله بن عباس رضی الله عنهما روایت می‌کند که: رسول الله (صلی الله علیه و سلم) فرمود: «شب قدر را در دهۀ آخر رمضان، یعنی در نه یا هفت یا پنج روز باقیمانده آن، جستجو کنید.»

• عَنْ ابْنِ عَبَّاسٍ رَضِی اللَّه عَنْهمَا قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ (صلی الله علیه و سلم): «هِیَ فِی الْعَشْرِ الأَوَاخِرِ هِیَ فِی تِسْعٍ یَمْضِینَ أَوْ فِی سَبْعٍ یَبْقَیْنَ یَعْنِی لَیْلَةَ الْقَدْرِ.» (بخاری)

عبد الله بن عباس رضی الله عنهما در روایتی دیگر، می‌گوید: رسول الله (صلی الله علیه و سلم) فرمود: «شب قدر در دهه آخر رمضان است، در نُه شب و یا در هفت شب آخر آن، می‌باشد.»

اعتکاف

• عَنْ عَائِشَةَ رَضِی اللَّه عَنْهَا قَالَتْ: کَانَ النَّبِیُّ (صلی الله علیه و سلم) إِذَا دَخَلَ الْعَشْرُ شَدَّ مِئْزَرَهُ وَأَحْیَا لَیْلَهُ وَأَیْقَظَ أَهْلَهُ. (بخاری)

عایشه رضی الله عنها می‌گوید: هنگامیکه دهه آخر رمضان، فرا می‌رسید، رسول الله (صلی الله علیه و سلم) کمرش را محکم می‌بست (از همسران، دوری می‌گزید) و شب خود را با عبادت، زنده نگه می‌داشت و خانواده اش را نیز بیدار می‌کرد.

• عَنْ عَائِشَةَ رَضِی اللَّه عَنْهَا زَوْجِ النَّبِیِّ (صلی الله علیه و سلم): أَنَّ النَّبِیَّ (صلی الله علیه و سلم) کَانَ یَعْتَکِفُ الْعَشْرَ الأَوَاخِرَ مِنْ رَمَضَانَ حَتَّی تَوَفَّاهُ اللَّهُ، ثُمَّ اعْتَکَفَ أَزْوَاجُهُ مِنْ بَعْدِهِ. (بخاری)

عایشه رضی الله عنها؛ همسر گرامی رسول الله(صلی الله علیه و سلم)؛ می‌گوید: رسول الله (صلی الله علیه و سلم) تا زمانی که فوت کرد دهه آخر رمضان را به اعتکاف می‌نشست سپس بعد از او، همسرانش نیز معتکف می‌شدند.

معتکف بدون ضرورت، نمی‌واند به خانه برود

عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللَّه عَنْهَا زَوْجَ النَّبِيِّ (صلی الله علیه و سلم) قَالَتْ: وَإِنْ كَانَ رَسُولُ اللَّهِ (صلی الله علیه و سلم) لَيُدْخِلُ عَلَيَّ رَأْسَهُ وَهُوَ فِي الْمَسْجِدِ فَأُرَجِّلُهُ، وَكَانَ لا يَدْخُلُ الْبَيْتَ إِلاَّ لِحَاجَةٍ إِذَا كَانَ مُعْتَكِفًا. (بخاری)

از عایشه رضی الله عنها، همسر گرامی رسول الله (صلی الله علیه و سلم) روایت است که می‌گوید: گاهی پیامبر (صلی الله علیه و سلم) در حالی که در مسجد معتکف بود، سر مبارکش را به سوی من متمایل می‌ساخت و من موهایش را شانه می‌زدم و پیامبر (صلی الله علیه و سلم) هنگامی که معتکف بود، بدون ضرورت وارد خانه نمی‌شد.

نشانه های شب قدر اینگونه هستند:

۱- هوای آن شب معتدل (نه گرم و نه سرد) است.

۲- آسمان صاف می‌باشد.

۳- روز بعدش هنگام طلوع آفتاب، چندان شعاع قوی ندارد.

مسلم و احمد و ابو داود با اسناد صحیح از ابی بن کعب روایت کرده‌اند که گفته است:

نشانه شب قدر آنست که صبح آن روز، خورشید بهنگام طلوع، سفید و کمرنگ و بدون شعاع است.

اهمیت خواندن قرآن در رمضان

ماه رمضان ماه قرآن است و قرآن نیز در این ماه در لیلة القدر نازل شده است و اجر و پاداش چند برابر می‌شود، لذا یکی از بهترین اعمالی که یک شخص در این ماه باید انجام دهد کثرت قرائت قرآن است.

در حدیث صحیح از ابن عباس وارد شده است که: "کان النبی صلی الله علیه و سلم أجود الناس بالخیر، و کان أجود ما یکون فی رمضان حین یلقاه جبریل، و کان جبریل علیه السلام یلقاه کل لیلة فی رمضان حتی

ینسلخ، یعرض علیه النبی صلی الله علیه و سلم القرآن، فإذا لقیه جبریل کان أجود بالخیر من الریح المرسلة." (متفق علیه)

"پیامبر صلی الله علیه و سلم سخاوتمندترین مردم از لحاظ خیر بود و در ماه رمضان وقتی که جبرئیل او را ملاقات می‌کرد بیشتر سخاوتمند می‌شد و جبرئیل هر شب در ماه رمضان تا پایان ماه با او ملاقات می‌کرد و پیامبر صلی الله علیه و سلم قرآن را بر او می‌خواند و وقتی که جبرئیل با او ملاقات می‌کرد او برای بخشش خیر، از تندباد سریع‌تر می‌شد."

نا گفته نماند که ائمه اربعه در ماه رمضان معمولا دروس علمی و حدیث را تعطیل می‌کردند و فقط مشغول خواندن قرآن می‌شده اند.

پیامبر صلی الله علیه وسلم چند رکعت نماز تراویح خوانده است؟

عنْ أَبِی سَلَمَةَ بْنِ عَبْدِ الرَّحْمَنِ : أَنَّهُ سَأَلَ عَائِشَةَ كَيْفَ كَانَتْ صَلَاةُ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِی رَمَضَانَ؟

قَالَتْ : مَا كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَزِيدُ فِی رَمَضَانَ وَلَا فِی غَيْرِهِ عَلَى إِحْدَى عَشْرَةَ رَكْعَةً، يُصَلِّی أَرْبَعًا، فَلَا تَسْأَل عَنْ حُسْنِهِنَّ وَطُولِهِنَّ، ثُمَّ يُصَلِّی أَرْبَعًا فَلَا تَسْأَلْ عَنْ حُسْنِهِنَّ وَطُولِهِنَّ، ثُمَّ يُصَلِّی ثَلَاثًا. متفق علیه

ابی سلمه پسر عبدالرحمن از مادر مؤمنین عایشهٔ صدیقه رضی الله عنها درباره نماز رسول الله صلی الله علیه وسلم در رمضان سوال کرد گفت: نماز رسول الله صلی الله علیه وسلم در رمضان چگونه بود؟

عایشه رضی الله عنها در جواب فرمود: رسول الله صلی الله علیه وسلم در رمضان و در غیر رمضان از یازده رکعت زیاد نمی‌خواندند، چهار رکعت طولانی و زبیا می‌خواندند باز چهار رکعت دیگر می‌خواندند هیچ از درازی و زیبائی آن سوال نکن، بعداً سه رکعت دیگر می‌خواندند.

◀صحیح البخاری (۱۱۴۷, ۲۰۱۳, ۳۵۶۹) .

◀صحیح مسلم (۷۳۸).

◀ سنن أبی داود (۱۳۴۱) .

◀سنن الترمذی (۴۳۹) .

◀سنن النسائی (۱۶۹۷).

◀ موطأ مالک (۳۱۵).

◀ مسند أحمد (۲۴۰۷۳, ۲۴۷۳۲).

و آخر دعوانا أن الحمدلله رب العالمین.